

VILNIAUS MIESTO GYVENTOJŲ POŽIŪRIO Į KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMĄ TYRIMAS

Vykdytojas:
 spinter tyrimai

2018 m. balandžio mėn.

Vilnius

TURINYS

I. TYRIMO METODIKA	3
II. TYRIMO REZULTATAI	6
IV. APIBENDRINIMAI	25
V. IŠVADOS.....	28

I. TYRIMO METODIKA

Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2018 metų balandžio 4-18 dienomis atliko Vilniaus miesto gyventojų požiūrio į komunalinių atliekų tvarkymą tyrimą.

1.1. Tyrimo tikslai

Išsiaiškinti Vilniaus miesto gyventojų požiūrį į komunalinių atliekų tvarkymą.

1.2. Tyrimo tikslinė grupė

Vilniaus miesto gyventojai nuo 18 iki 75 metų amžiaus.

1.3. Tyrimo imtis

Tyrimo metu buvo apklausta 1011 respondentų.

1.4. Tyrimo metodas

Standartizuotas betarpiškas interviu, naudojant standartizuotą su Užsakovu suderintą klausimyną.

1.5. Atrankos metodas

Tyrimo metu naudotas daugiapakopės stratifikuotos tikimybinės atrankos metodas.

1.6. Tyrimo lokacija

Vilniaus miestas.

1.7. Duomenų analizė

Duomenų analizė buvo atliekama, naudojant SPSS/PC (12.0.1 versija) programinę įrangą. Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai) ir pasiskirstymai (faktiniai skaičiai ir procentai) pagal socialines-demografines charakteristikas (žr. Priedus).

1.8. Statistinė duomenų paklaida

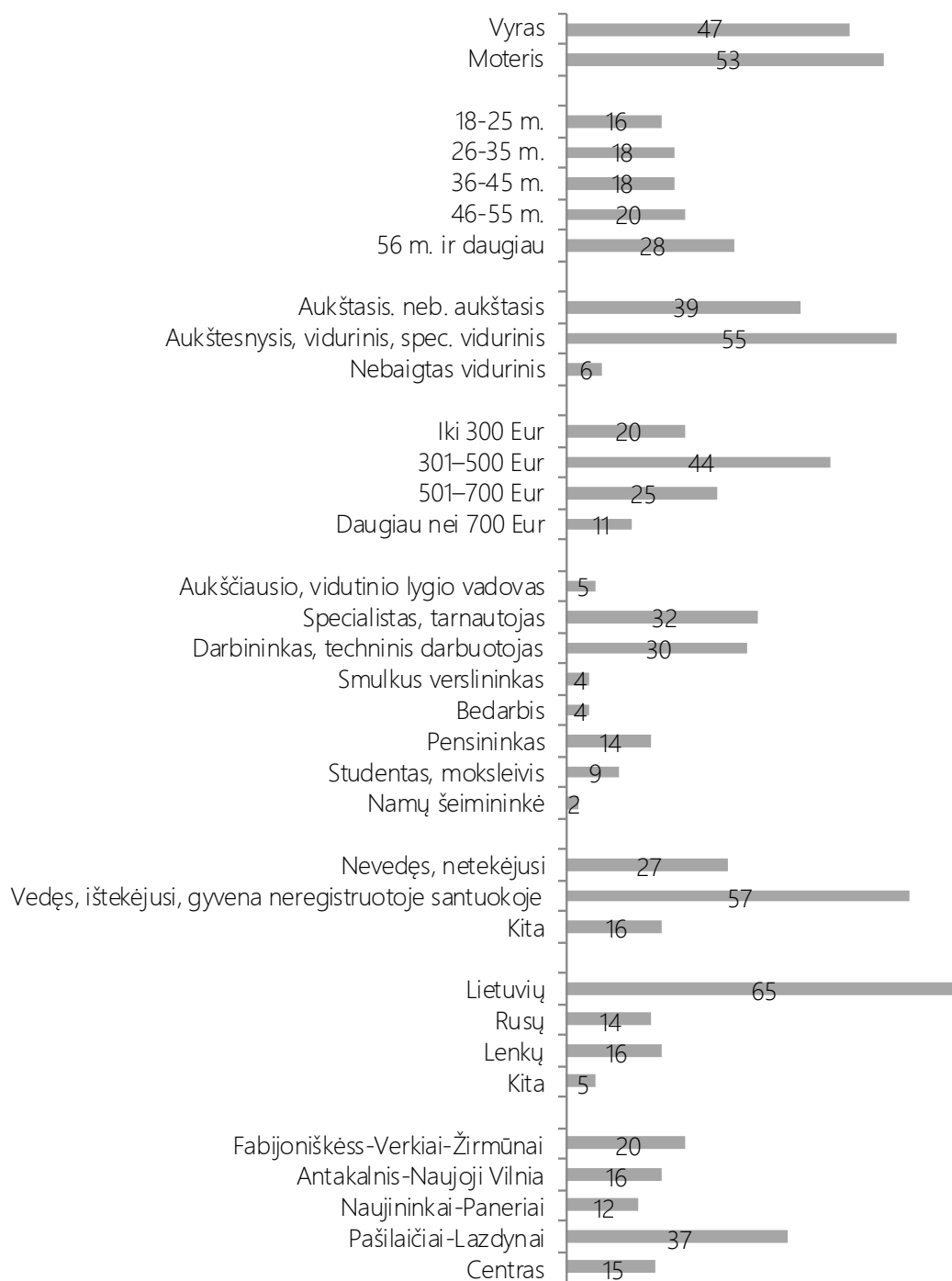
Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: jeigu apklaustus 1011 respondentus gavome, kad 47,4 proc. apklaustųjų nurodė dabartinę komunalinių atliekų valdymo sistemą Vilniaus m. savivaldybėje vertinantys vidutiniškai, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 44,3 proc. ir 50,5 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė, padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

Statistinė duomenų paklaida:

	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.
PASISKIRSTYMAS	5	10	15	20	25	30	40	50
N	95	90	85	80	75	70	60	50
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.1	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.9	4.0
750	1.6	2.2	2.6	2.9	3.2	3.3	3.6	3.7
1000	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.1
1500	1.1	1.5	1.8	2.1	2.2	2.4	2.5	2.6
2000	1.0	1.3	1.6	1.8	1.9	2.0	2.1	2.2
3000	0.8	1.1	1.3	1.4	1.6	1.6	1.8	1.8
4000	0.7	0.9	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6
5000	0.6	0.8	1.0	1.1	1.2	1.3	1.4	1.4

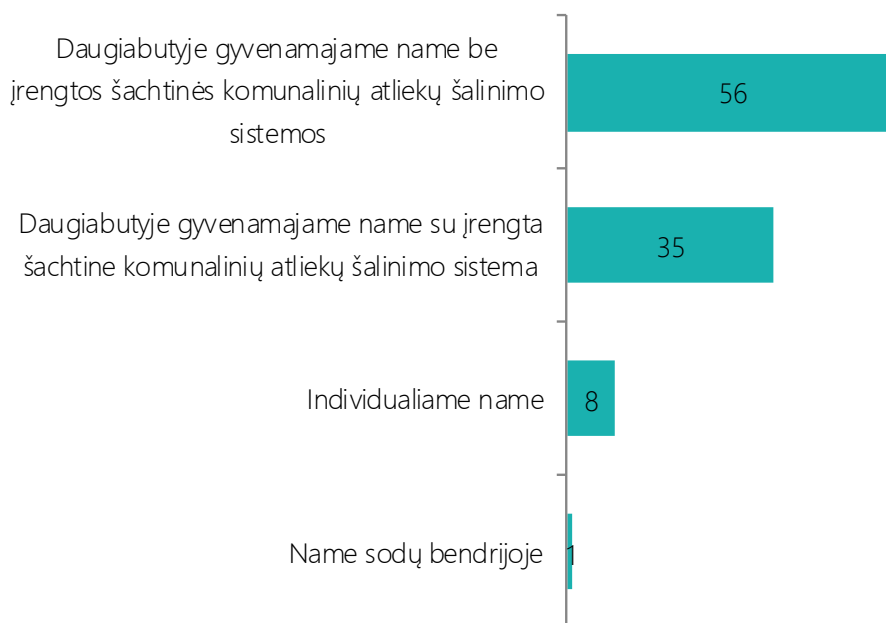
1.9. Vilniaus miesto gyventojų socialinės-demografinės charakteristikos (%)

II. TYRIMO REZULTATAI

GYVENAMOJO BŪSTO TIPAS

Absoliuti dauguma (91 proc.) respondentų gyvena daugiabutyje gyvenamajame name: 56 proc. gyvena name be įrengtos šachtinės komunalinių atliekų šalinimo sistemos, 35 proc. – su įrengta šachtine komunalinių atliekų šalinimo sistema. 8 proc. gyvena individualiame name. 1 proc. – name sodų bendrijoje (2.1 pav.).

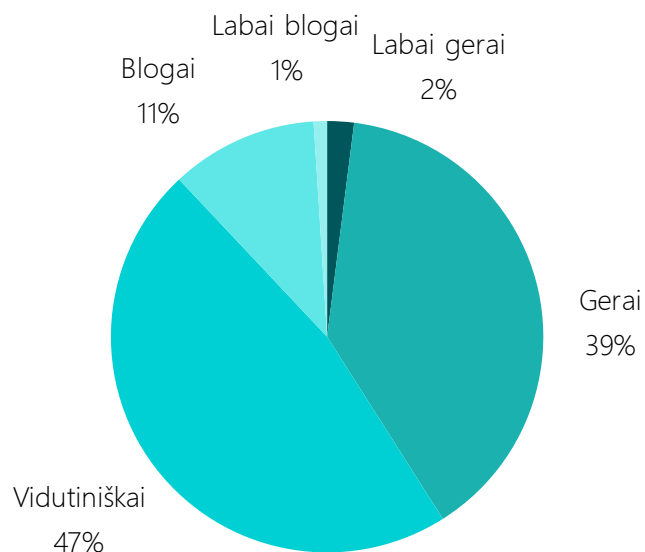

2.1. pav. Kokiame būste Jūs gyvenate? (proc.; N=1011)

DABARTINĖS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS VILNIAUS M. SAVIVALDYBĖJE VERTINIMAS

41 proc. apklaustųjų dabartinę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Vilniaus m. savivaldybėje vertina teigiamai: 2 proc. vertina labai gerai, 39 proc. – gerai. Beveik pusė (47 proc.) respondentų vertina vidutiniškai. 12 proc. išreiškė neigiamą vertinimą: 11 proc. vertina blogai, 1 proc. – labai blogai (2.2 pav.).

Teigiamai („gerai“) dažniau vertina 36-55 m. respondentai, mažiausių pajamų grupės atstovai, individualių namų gyventojai bei Centre gyvenantys apklaustieji.

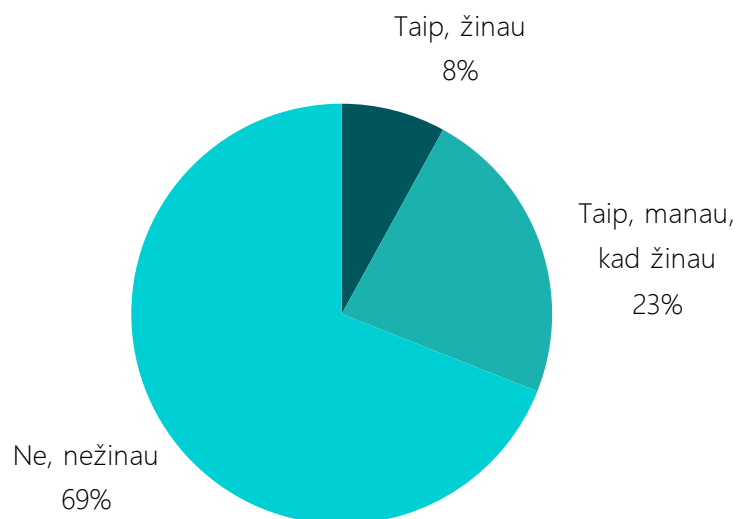

2.2. pav. Kaip vertinate dabartinę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Vilniaus m. savivaldybėje? (proc.; N=1011)

ATLIEKŲ TVARKYTOJO ŽINOMUMAS

Beveik trečdalis (31 proc.) tyrimo dalyvių žino, koks atliekų tvarkytojas šiuo metu veža jų namo mišrias komunalines atliekas: 8 proc. tvirtai žino, 23 proc. mano, kad žino. 69 proc. teigia atliekų tvarkytojo nežinantys (2.3 pav.).

Atliekų tvarkytoją dažniau teigė žinantys („žinau“ / „manau, kad žinau“) vidutinių pajamų grupės atstovai, Fabijoniškių-Verkių- Žirmūnų bei Centro gyventojai.

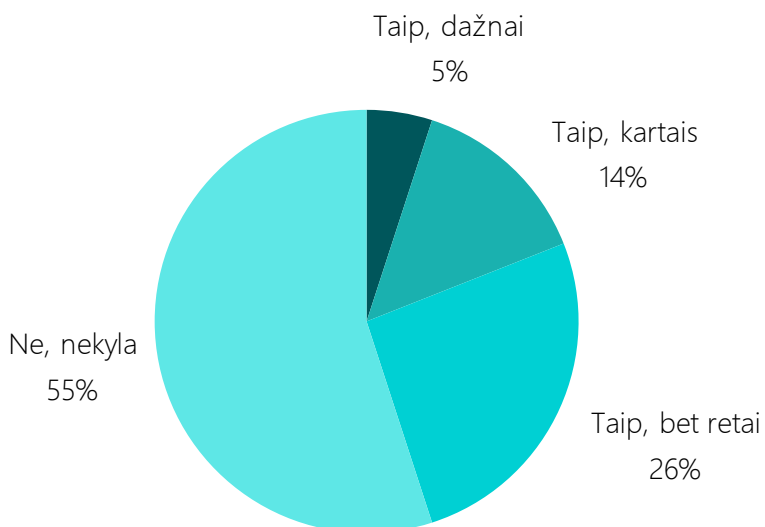

2.3. pav. Ar žinote, koks atliekų tvarkytojas šiuo metu veža jūsų namo mišrias komunalines atliekas? (proc.; N=1011)

SUSIDŪRIMAS SU NEAIŠKUMAIS DĖL KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO

45 proc. respondentų kyla klausimų ar neaiškumų dėl komunalinių atliekų tvarkymo: 5 proc. dažnai kyla klausimų, 14 proc. – kartais, 26 proc. – retai. Kiek daugiau nei pusei (55 proc.) apklaustųjų jokių klausimų nekyla (2.4 pav.).

Rečiau klausimų kyla moterims, vidutinių pajamų grupės atstovams, gyvenantiems daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose be įrengtos šachtinės komunalinių atliekų šalinimo sistemos, bei Fabijoniškių-Verkių-Žirmūnų, Pašilaičių-Lazdynų rajonų gyventojams.

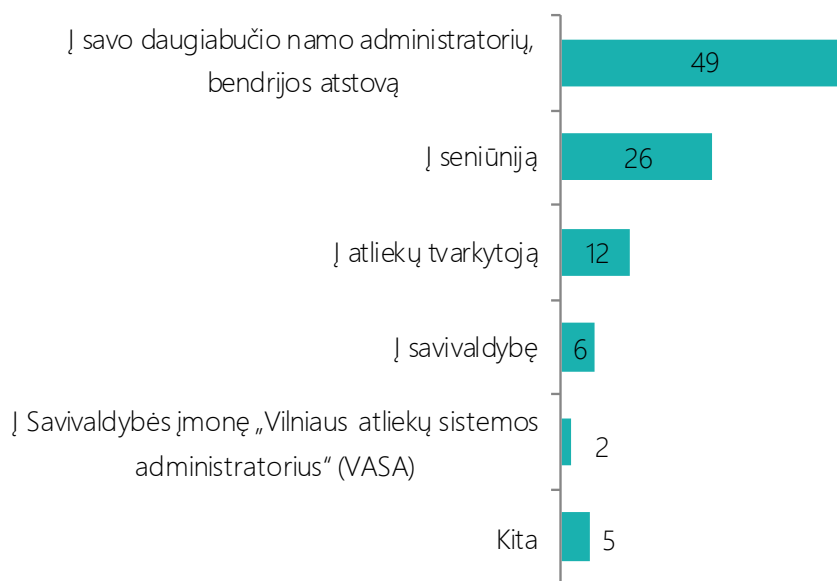
2.4. pav. Ar Jums kyla klausimų ar neaiškumų dėl komunalinių atliekų tvarkymo? (proc.; N=1011)

KREIPIMOSI VIETA IŠKILUS SU KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMU SUSIJUSIEMS KLAUSIMAMS

Pusė (49 proc.) apklaustųjų, kilus su komunalinių atliekų tvarkymu susijusiems klausimams ar problemoms, kreiptųsi į savo daugiabučio namo administratorių, bendrijos atstovą. 26 proc. kreiptųsi į seniūniją. 12 proc. – į atliekų tvarkytoją. 6 proc. – savivaldybę. 2 proc. – į Savivaldybės įmonę „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ („VASA“). 5 proc. kreiptųsi kitur (2.5 pav.).

Į savo daugiabučio namo administratorių, bendrijos atstovą dažniau kreiptųsi moterys ir didžiausių pajamų grupės atstovai. Į seniūniją – 46-55 m. apklaustieji, Antakalnio-Naujosios Vilnios ir Naujininkų-Panerių rajonų gyventojai.

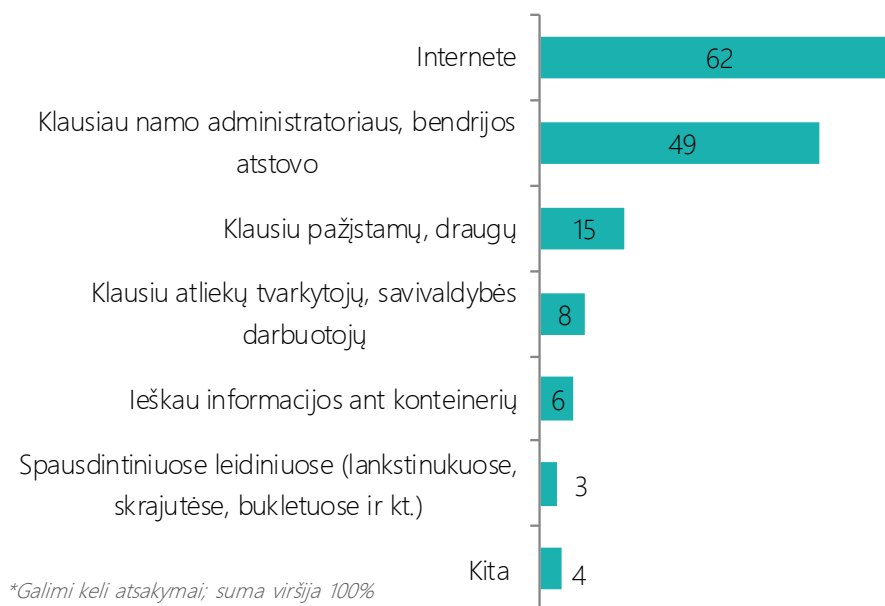

2.5. pav. Kur kreiptumėtės, jei kiltų su komunalinių atliekų tvarkymu susijusių klausimų ar problemų? (proc.; N=1011)

INFORMACIJOS APIE ATLIEKŲ TVARKYMĄ PAIEŠKOS ŠALTINIAI

Dažniausi informacijos apie atliekų tvarkymą paieškos šaltiniai yra internetas (62 proc.) ir namo administratorius, bendrijos atstovas (49 proc.). 15 proc. klausia informacijos savo pažįstamų, draugų. 8 proc. klausia atliekų tvarkytojų, savivaldybės darbuotojų. 6 proc. ieško informacijos ant konteinerių. 3 proc. – spausdintuose leidiniuose (lankstinukuose, skrajutėse, bukletuose ir kt.). 4 proc. informacijos ieško kituose šaltiniuose (2.6 pav.).

Internete informacijos dažniau ieško / prireikus ieškotų vyrai, jauniausi (18-25 m.) respondentai ir Naujininkų-Panerių gyventojai. Individualių namų gyventojai dažniau informacijos klausia / klaustų namo administratoriaus, bendrijos atstovo.

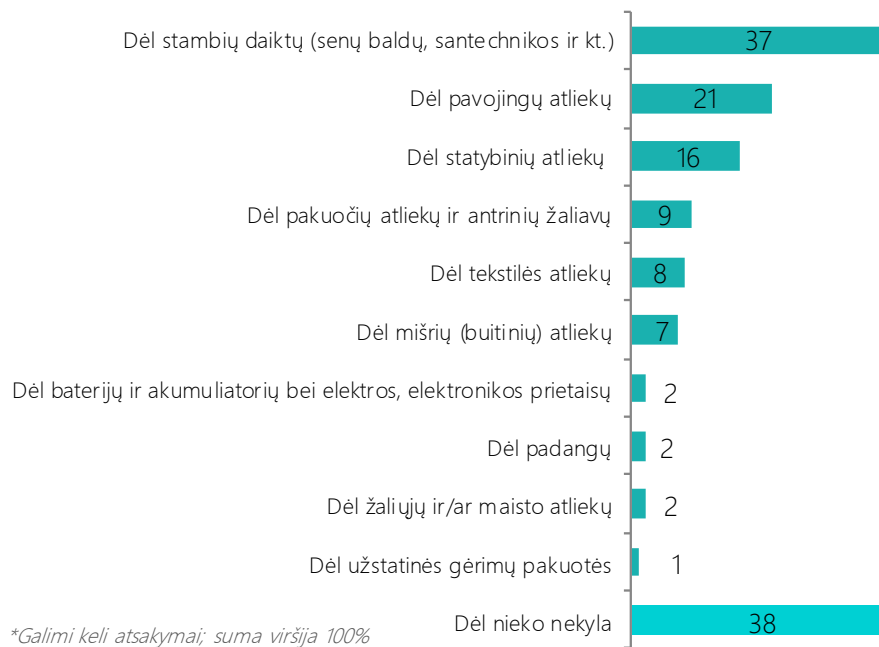

2.6. pav. Kur dažniausiai ieškote ar prireikus ieškotumėte informacijos apie atliekų tvarkymą? (proc.; N=1011)

ATLIEKŲ RŪŠYS, APIE KURIAS DAŽNIAUSIAI KYLA KLAUSIMŲ

Dažniausiai klausimų kyla dėl stambių daiktų (senų baldų, santechnikos ir kt.) (37 proc.). Penktadaliui (21 proc.) iškyla klausimų dėl pavojingų atliekų. 16 proc. – dėl statybinių atliekų. 9 proc. – dėl pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų. 8 proc. – dėl tekstilės atliekų. 7 proc. – dėl mišrių (buitinių) atliekų. Po 2 proc. apklaustųjų kyla neaiškumų dėl baterijų, akumuliatorių bei elektros, elektronikos prietaisų, dėl padangų ir dėl žaliųjų ir/ar maisto atliekų. 1 proc. – dėl užstatinės gėrimų pakuotės. 38 proc. respondentų dėl nieko klausimų nekyla (2.7 pav.).

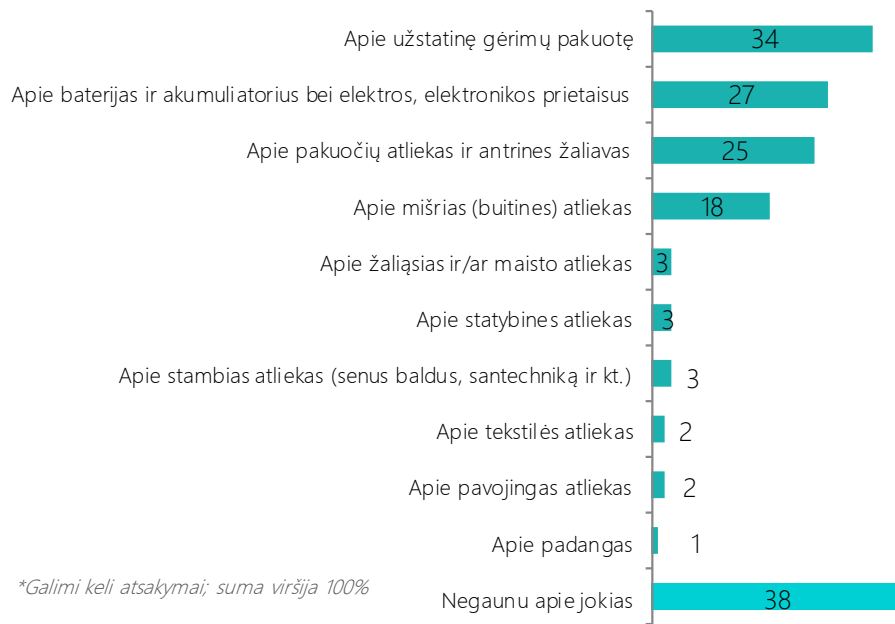
Dėl stambių daiktų klausimų dažniau kyla vyrams, Naujininkų-Panerių ir Centro gyventojams. Dėl pavojingų atliekų – moterims bei vidutines ir mažesnes pajamas turintiems apklaustiesiems.

2.7. pav. Dėl kokių atliekų dažniausiai Jums kyla klausimų? (proc.; N=1011)

ATLIEKŲ RŪŠYS, APIE KURIŲ TVARKYMĄ GAUNAMA DAUGIAUSIAI INFORMACIJOS

Atliekų rūšis, apie kurią dažniausiai daugiausiai gaunama informacijos, yra užstatinė gėrimų pakuotė (34 proc.). Antroje vietoje – baterijos ir akumuliatoriai bei elektros, elektronikos prietaisai (27 proc.). Trečioje – pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (25 proc.). 18 proc. daugiausiai gauna informacijos apie mišrias (buitines) atliekas. Po 3 proc. respondentų įvardijo gaunantys informacijos apie žaliąsias ir/ar maisto atliekas, statybines atliekas ir apie stambias atliekas (senus baldus, santechniką ir kt.). Po 2 proc. tyrimo dalyvių daugiausiai informacijos gauna apie tekstilės atliekas bei apie pavojingas atliekas. 1 proc. – apie padangas. 38 proc. negauna informacijos apie jokiais atliekas (2.8 pav.).

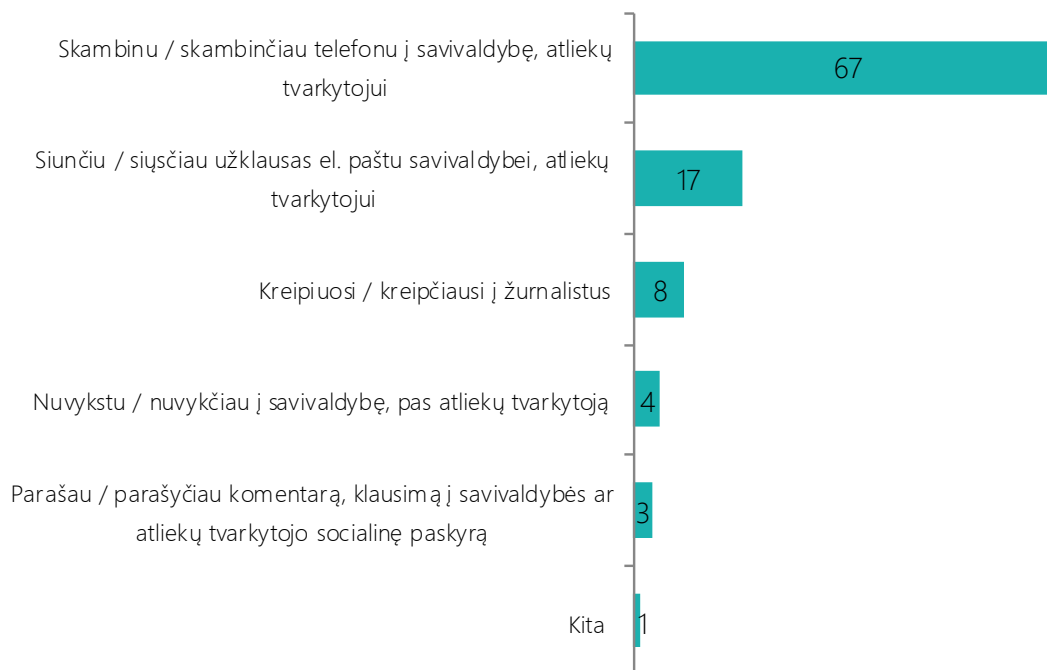

2.8. pav. Apie kurias atliekas ir jų tvarkymą gaunate daugiausiai informacijos? (proc.; N=1011)

SU KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMU SUSIJUSIŲ KLAUSIMŲ SPRENDIMO BŪDAS

Didžioji dalis (67 proc.) respondentų, iškilus su komunalinių atliekų tvarkymu susijusiems klausimams, dažniausiai skambina / skambintų telefonu į savivaldybę, atliekų tvarkytojui. 17 proc. siunčia / siųstų užklausas el. paštu savivaldybei, atliekų tvarkytojui. 8 proc. kreipiasi / kreiptųsi į žurnalistus. 4 proc. nuvyksta / nuvyktų į savivaldybę, pas atliekų tvarkytoją. 3 proc. parašo / parašytų komentarą, klausimą į savivaldybės ar atliekų tvarkytojo socialinę paskyrą. 1 proc. iškilusius klausimus sprendžia / spręstų kitokiu būdu (2.9 pav.).

Į savivaldybę, atliekų tvarkytojui telefonu dažniau skambina / skambintų vyrai, respondentai, gyvenantys individualiuose namuose, bei Naujininkų-Panerių ir Centro gyventojai. Užklausas el. paštu savivaldybei, atliekų tvarkytojui dažniau siunčia / siųstų vidutinių pajamų grupės atstovai.

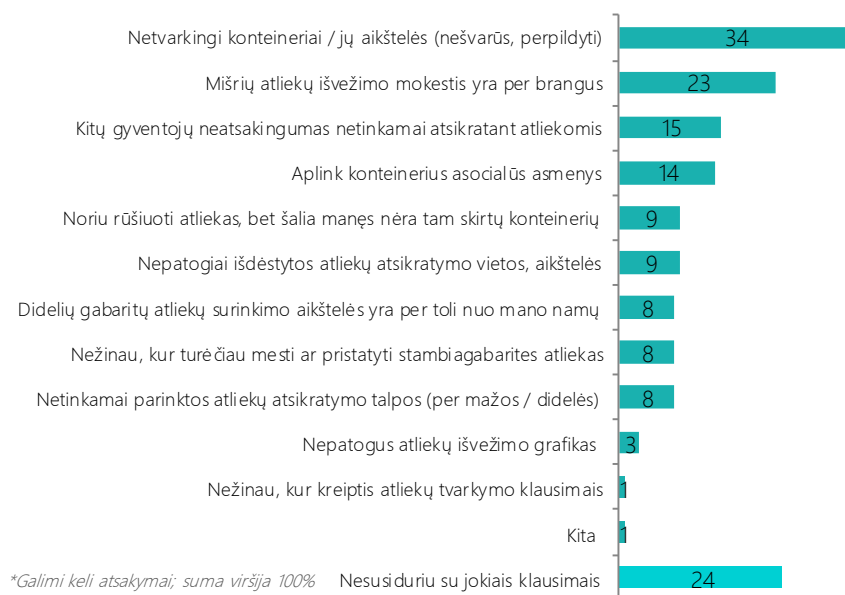

2.9. pav. Kokiū būdu sprendžiate ar spręstumėte su komunalinių atliekų tvarkymu susijusius klausimus? (proc.; N=1011)

PAGRINDINĖS PROBLEMOS, SU KURIOMIS SUSIDURIAMA KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SRITYJE

Trečdalis (34 proc.) tyrimo dalyvių komunalinių atliekų tvarkymo srityje susiduria su netvarkingais konteneriais / jų aikštelėmis (nešvarūs, perpildyti). 23 proc. teigia, kad mišrių atliekų išvežimo mokestis yra per brangus. 15 proc. susiduria su kitų gyventojų neatsakingumu netinkamai atsikratant atliekomis. 14 proc. respondentų, kaip problemą, įvardija aplink kontenerius pasitaikančius asocialius asmenis. Po 9 proc. respondentų paminėjo šalia namų atliekų rūšiavimui skirtų kontenerių trūkumą bei nepatogiai išdėstytas atliekų atsikratymo vietas, aikšteles. 8 proc. teigia, kad didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės yra per toli nuo namų. Dar 8 proc. nežino, kur turėtų mesti ar pristatyti stambiagabarites atliekas. 8 proc. teigia, kad netinkamai parinktos atliekų atsikratymo talpos (per mažos / didelės). 3 proc. atkreipia dėmesį į nepatogų atliekų išvežimo grafiką. 1 proc. nežino, kur kreiptis atliekų tvarkymo klausimais. Dar 1 proc. susiduria su kitokiomis problemomis. Ketvirtadalis (24 proc.) tyrimo dalyvių nesusiduria su jokiais klausimais (2.10 pav.).

Netvarkingus kontenerius / jų aikšteles dažniau įvardijo apklaustieji, gyvenantys daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose be įrengtos šachtinės komunalinių atliekų šalinimo sistemos, bei Fabijoniškių-Verkių-Žirmūnų, Naujininkų-Panerių, Pašilaičių-Lazdynų gyventojai. Mišrių atliekų išvežimo mokestis dažniau yra per brangus vyriausiems (56 m. ir daugiau) respondentams, daugiabučių gyvenamųjų namų su įrengta šachtine komunalinių atliekų šalinimo sistema ir individualių namų gyventojams bei gyvenantiems Centre. Kitų gyventojų neatsakingumą, netinkamai atsikratant atliekomis, dažniau paminėjo daugiabučių gyvenamųjų namų be įrengtos šachtinės komunalinių atliekų šalinimo sistemos gyventojai.

2.10. pav. Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduriate komunalinių atliekų tvarkymo srityje? (proc., N=1011)

TEIGIAMAI POKYČIAI ATLIEKŲ TVARKYMO SRITYJE

Ketvirtadalis (26 proc.) apklaustųjų kaip teigiamą pokytį atliekų tvarkymo srityje įvardija daugėjančius mišrius ir rūšiavimui skirtus konteinerius, jų aikšteles. 17 proc. pastebi, kad vyksta daugiau įvairių socialinių – aplinkosauginių akcijų. 14 proc. teigia, kad gerėja atliekų išvežimo kokybė. 13 proc. – modernėja atliekų surinkimo ir tvarkymo procesai. 6 proc. – daugėja informacijos apie atliekų tvarkymą. 4 proc. – griežtėja atliekų tvarkymo kontrolė. 3 proc. mano, kad didėja valdžios dėmesys atliekų tvarkymo problemoms. Dar 3 proc. teigia, kad didėja žiniasklaidos dėmesys tokio pobūdžio problemoms. 0,2 proc. (2 respondentai) pastebi kitokius teigiamus pokyčius. 37 proc. nepastebi jokių teigiamų pokyčių (2.11 pav.).

Didėjantį mišrių ir rūšiavimui skirtų konteinerių, jų aikštelių skaičių dažniau pastebi moterys ir Naujininkų-Panerių, Pašilaičių-Lazdynų gyventojai. Gerėjančią atliekų išvežimo kokybę dažniau pastebi vyriausi (56 m. ir daugiau) tyrimo dalyviai.

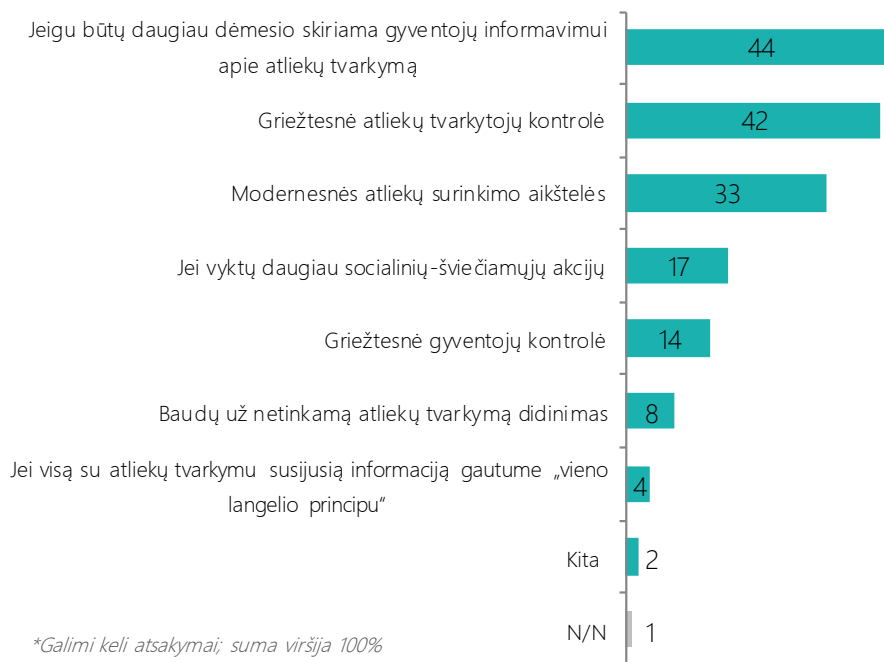
*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100%

2.11. pav. Kokius teigiamus pokyčius pastebite atliekų tvarkymo srityje? (proc.; N=1011)

PRIEMONĖS, PADĖSIANČIOS SPRĘSTI KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PROBLEMAS

44 proc. respondentų mano, kad efektyviausia priemonė, kuri padėtų spręsti su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias problemas, yra didesnis dėmesio skyrimas gyventojų informavimui apie atliekų tvarkymą. 42 proc. įsitikinę, kad padėtų griežtesnė atliekų tvarkytojų kontrolė. 33 proc. – modernesnės atliekų surinkimo aikštelės. 17 proc. mano, kad tokio pobūdžio problemos būtų efektyviau sprendžiamos, jei vyktų daugiau socialinių – šviečiamųjų akcijų. 14 proc. laikosi nuomonės, kad padėtų griežtesnė gyventojų kontrolė. 8 proc. – baudų už netinkamą atliekų tvarkymą didinimas. 4 proc. – jei visa su atliekų tvarkymu susijusi informacija būtų gaunama „vieno langelio principu“. 2 proc. mano, kad padėtų kitokios priemonės. 1 proc. nuomonės šiuo klausimu neišreiškė (2.12 pav.).

Didesnį dėmesio skyrimą gyventojų informavimui apie atliekų tvarkymą dažniau paminėjo apklaustieji, gyvenantys individualiuose namuose. Griežtesnę atliekų tvarkytojų kontrolę dažniau įvardijo vyrai, 26-55 m. tyrimo dalyviai, individualių namų gyventojai. Modernesnes atliekų surinkimo aikšteles – jauniausi (18-25 m.) respondentai, vidutinių pajamų grupės atstovai bei Pašilaičių-Lazdynų gyventojai.

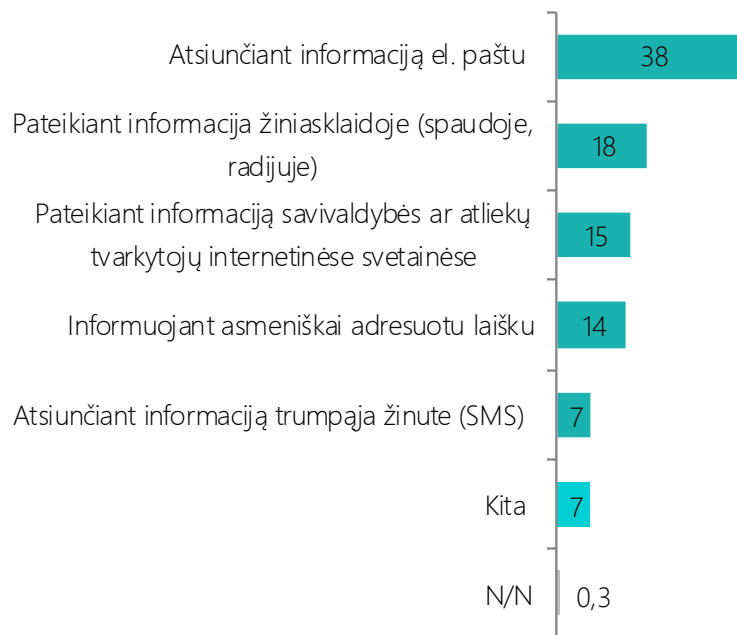
2.12. pav. Kokios priemonės padėtų efektyviausiai spręsti su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias problemas? (proc.; N=1011)

PRIIMTINAS INFORMACIJOS KANALAS APIE KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO POKYČIUS

Dažniausiai labiausiai priimtiniu informacijos kanalu apie komunalinių atliekų tvarkymo pokyčius laikomas el. paštas (38 proc.). 18 proc. respondentų labiausiai priimtina informacijos pateikimas žiniasklaidoje (spaudoje, radijuje). 15 proc. – informacijos pateikimas savivaldybės ar atliekų tvarkytojų internetinėse svetainėse. 14 proc. apklaustųjų priimtinas informavimas asmeniškai adresuotu laišku. 7 proc. – informacijos atsiuntimas trumpąja žinute (SMS). 7 proc. tyrimo dalyvių priimtinas kitoks informacijos kanalas. 0,3 proc. (3 respondentai) nuomonės šiuo klausimu neišreiškė (2.13 pav.).

Informacijos atsiuntimas el. paštu dažniau priimtinas vyrams, 26-55 m. respondentams, didžiausių pajamų grupės atstovams bei individualių namų gyventojams. Informacijos pateikimas žiniasklaidoje – moterims, vidutines pajamas turintiems apklaustiesiems. Informacijos pateikimas savivaldybės ar atliekų tvarkytojų internetinėse svetainėse – jauniems (18-25 m.) tyrimo dalyviams, vidutinių pajamų grupės atstovams.

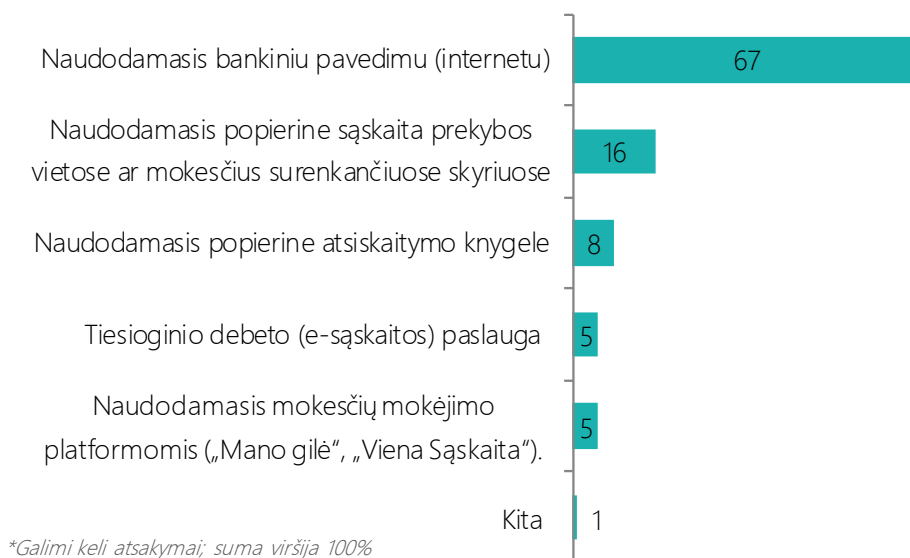

2.13. pav. Koks informacijos kanalas apie komunalinių atliekų tvarkymo pokyčius Jums labiausiai priimtinas? (proc.; N=1011)

ATSISKAITYMO UŽ SUTEIKTAS KOMUNALINES PASLAUGAS BŪDAI

Dauguma (67 proc.) Vilniaus m. gyventojų už komunalines suteiktas paslaugas atsiskaito naudodamiesi bankiniu pavedimu (internetu). 16 proc. sumoka naudodamiesi popierine sąskaita prekybos vietose ar mokesčius surenkančiuose skyriuose. 8 proc. – naudodamiesi popierine atsiskaitymo knygele. 5 proc. – tiesiogine debeto (e-sąskaitos) paslauga. 5 proc. – naudodamiesi mokesčių mokėjimo platformomis („Mano gilė“, „Viena Sąskaita“). 1 proc. už komunalines paslaugas atsiskaito kitu būdu (2.14 pav.).

Bankiniu pavedimu dažiau naudojami moterys, 36-45 m. respondentai ir aukščiausio išsimokslinimo atstovai. Popierine sąskaita prekybos vietose ar mokesčius surenkančiuose skyriuose – vyriausi (56 m. ir daugiau) apklaustieji, vidutinių ir mažesnių pajamų grupių atstovai.

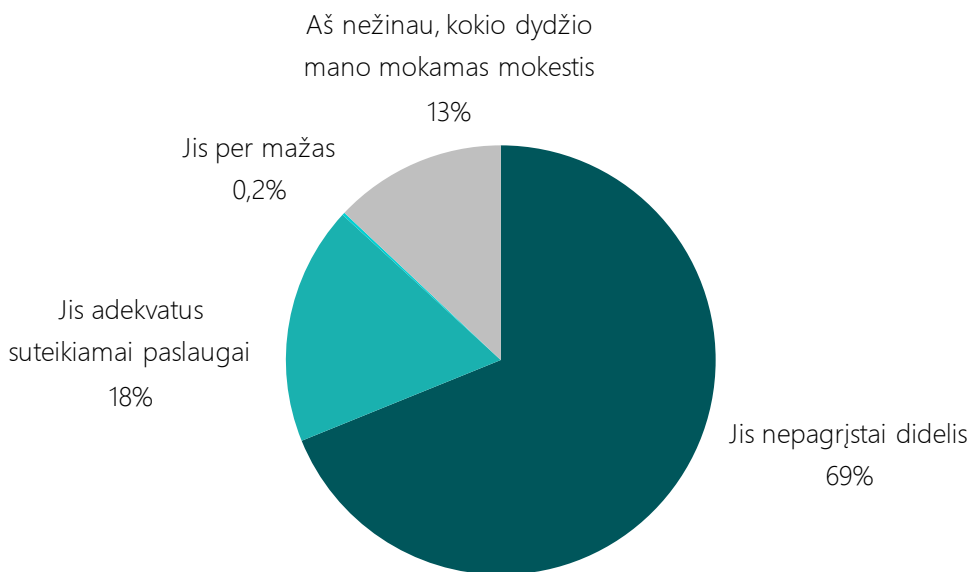

2.14. pav. Koku būdu šiuo metu atsikaitote už komunalines suteiktas paslaugas? (proc.; N=1011)

KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO MOKESČIO VERTINIMAS

Didžioji dalis (69 proc.) respondentų įsitikinę, kad šiuo metu mokamas komunalinių atliekų tvarkymo mokestis yra nepagrįstai didelis. 18 proc. apklaustųjų mokestį vertina kaip adekvatų suteikiamai paslaugai. 0,2 proc. (2 respondantai) mano, kad mokestis yra per mažas. 13 proc. nežino, kokio dydžio jų mokamas mokestis (2.15 pav.).

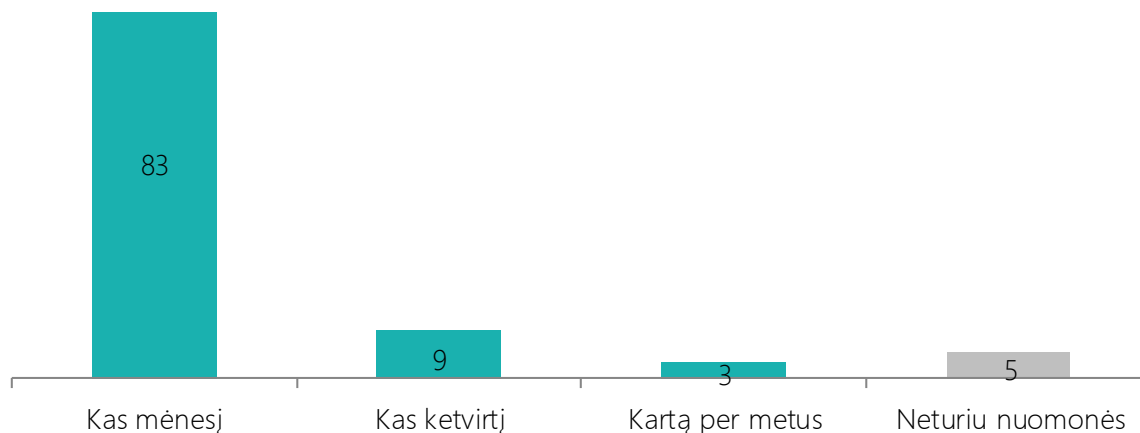
Nuomonės, kad mokamas komunalinių atliekų tvarkymo mokestis nepagrįstai didelis, dažniau laikosi 36 m. ir vyresni respondantai, apklaustieji, gyvenantys individualiuose namuose, bei Antakalnio-Naujosios Vilnios, Naujininkų-Panerių gyventojai.

2.15. pav. Kaip vertinate šiuo metu mokamą komunalinių atliekų tvarkymo mokestį? (proc.; N=1011)

NUOMONĖ DĖL ATSISKAITYMO UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DAŽNIO

Daugumai (83 proc.) tyrimo dalyvių atsiskaityti už komunalinių atliekų tvarkymą patogiausia būtų kas mėnesį. 9 proc. – kas ketvirtį. 3 proc. – kartą per metus. 5 proc. nuomonės šiuo klausimu neišreiškė (2.16 pav.).

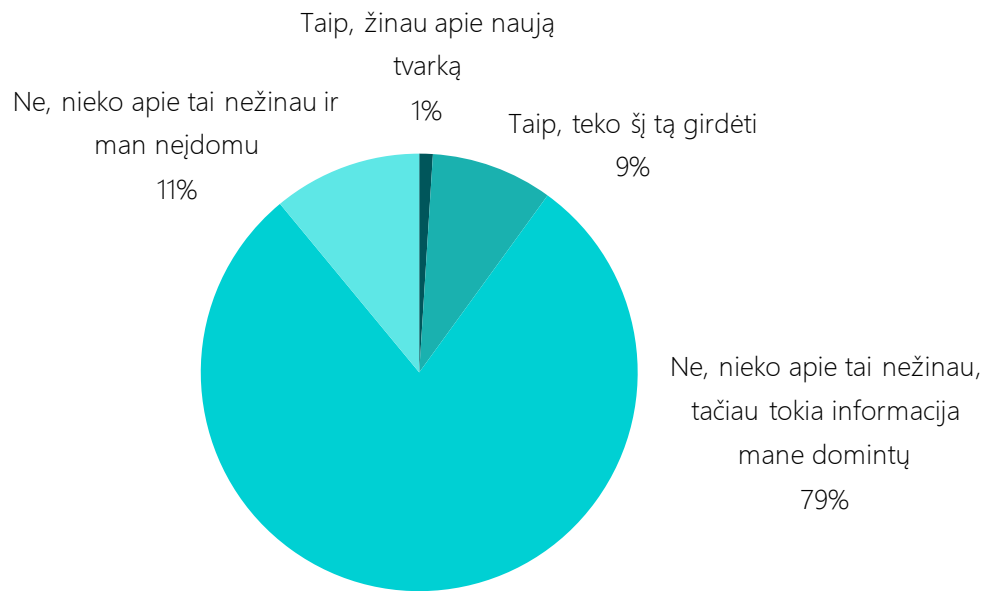

2.16. pav. Kas kiek laiko Jums būtų patogiausia atsiskaityti už komunalinių atliekų tvarkymą? (proc., N=1011)

INFORMUOTUMAS APIE NAUJĄJĄ ĮSIGALIOSIANČIĄ VIETINĘ RINKLIAVĄ UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMĄ

Dešimtadalis (10 proc.) respondentų yra girdėję apie nuo š. m. gegužės 1 d. Vilniaus miesto savivaldybėje įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą, kuri pakeis lyg šiol buvusią tarifinę: 1 proc. žino apie naują tvarką, 9 proc. teko šį tą girdėti. 79 proc. nieko apie tai nežino, tačiau tokia informacija juos domintų. 11 proc. nieko apie tai nežino ir jiems neįdomu (2.17 pav.).

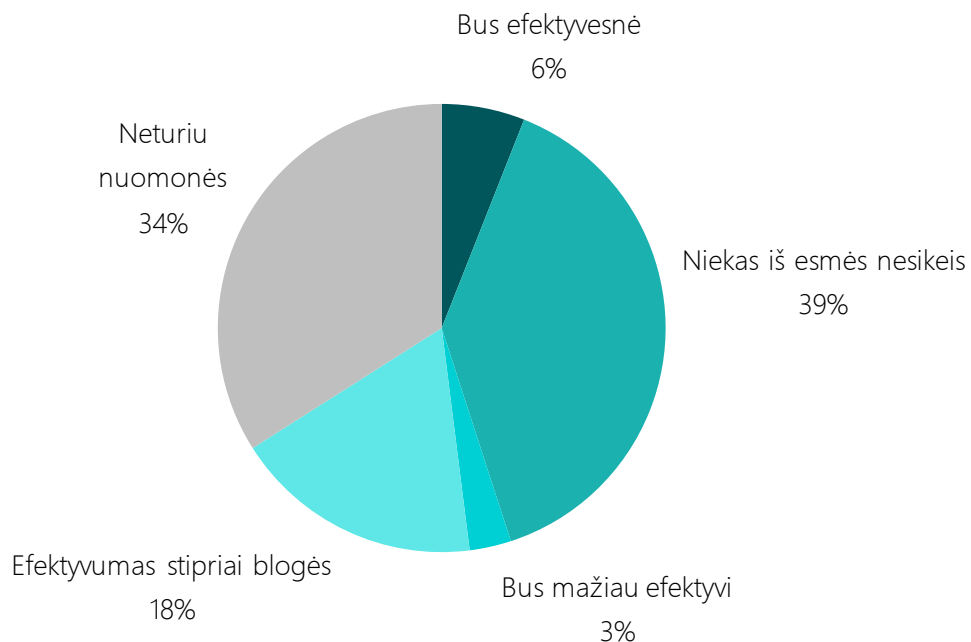
Apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą dažniau nieko nežino, bet norėtų apie tai sužinoti gyvenantys individualiuose namuose, Antakalnio-Naujosios Vilnios, Naujininkų-Panerių ir Centro gyventojai.

2.17. pav. Ar esate girdėję apie nuo š. m. gegužės 1 d. Vilniaus miesto savivaldybėje įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą, kuri pakeis lyg šiol buvusią tarifinę? (proc., N=1011)

NUOMONĖ DĖL NAUJOS VIETINĖS RINKLIAVOS EFEKTYVUMO

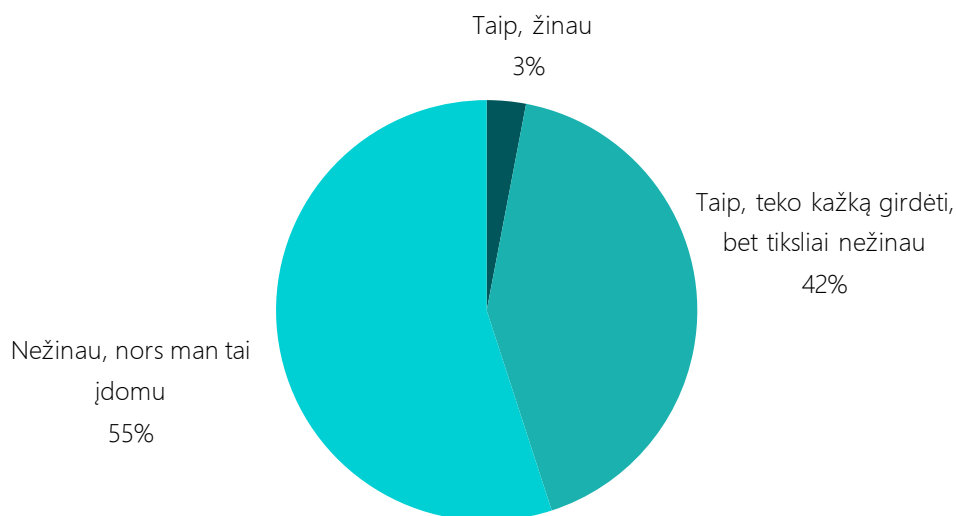
6 proc. žinančių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą mano, kad nauja vietinė rinkliava bus efektyvesnė. 39 proc. apklaustųjų nuomone, niekas iš esmės nesikeis. 3 proc. mano, kad rinkliava bus mažiau efektyvi. 18 proc. nuomone, efektyvumas stipriai blogės. Trečdalis (34 proc.) tyrimo dalyvių nuomonės šiuo klausimu neturi (2.18 pav.).

2.18. pav. Kaip manote, ar nauja vietinė rinkliava bus efektyvesnė nei dabar veikianti tarifinė sistema? (proc., N=100, atsakinėja žinantys apie naują įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą)

INFORMUOTUMAS APIE NAUJOS RINKLIAVOS DYDŽIO SKAIČIAVIMO PRINCIPĄ

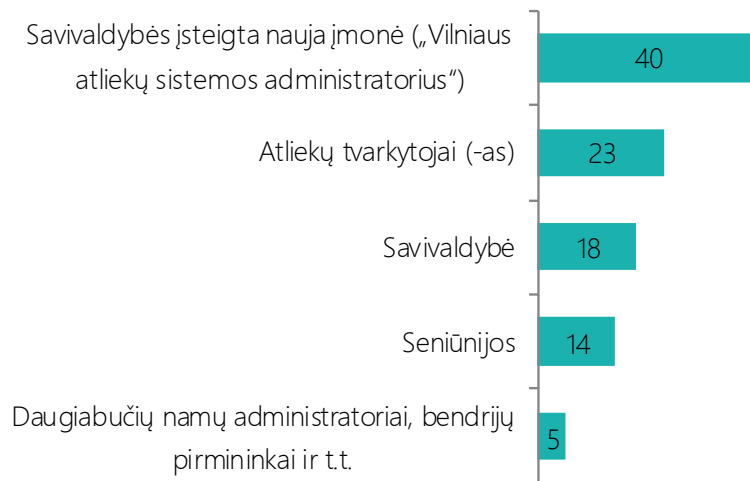
45 proc. žinančių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą teko bent kažką girdėti, koku principu vadovaujantis bus skaičiuojamas naujas rinkliavos dydis: 3 proc. tiksliai žino, 42 proc. teko kažką girdėti, bet tiksliai nežino. Likę 55 proc. nežino, koku principu bus skaičiuojamas rinkliavos dydis, bet pripažįsta, kad jiems tai įdomu (2.19 pav.).

2.19. pav. Ar žinote koku principu vadovaujantis bus skaičiuojamas naujas rinkliavos dydis? (proc., N=100, atsakinėja žinantys apie naująją įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą)

NUOMONĖ DĖL VIETINĖS RINKLIAVOS SURINKIMO ADMINISTRATORIAUS

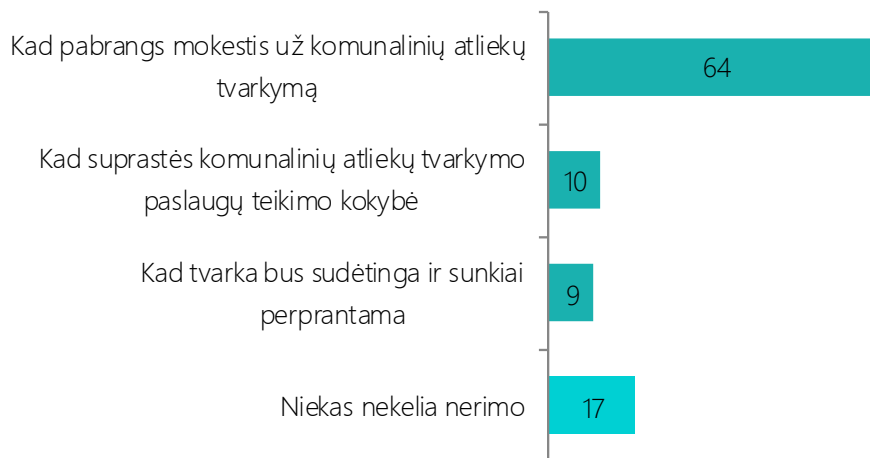
Dažniausiai manoma, kad vietinės rinkliavos surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų administruos Savivaldybės įsteigta nauja įmonė („Vilniaus atliekų sistemos administratorius“) (40 proc.). 23 proc. žinančių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą mano, kad administravimo funkciją atliks atliekų tvarkytojai (-as). 18 proc. – savivaldybė. 14 proc. – seniūnijos. 5 proc. – daugiabučių namų administratoriai, bendrijų pirmininkai ir t.t. (2.20 pav.).

2.20. pav. Kaip manote kas administruos vietinės rinkliavos surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų? (proc., N=100, atsakinėja žinantys apie naująją įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą)

NERIMĄ KELIANTYS ĮVEDAMOS VIETINĖS RINKLIAVOS ASPEKTAI

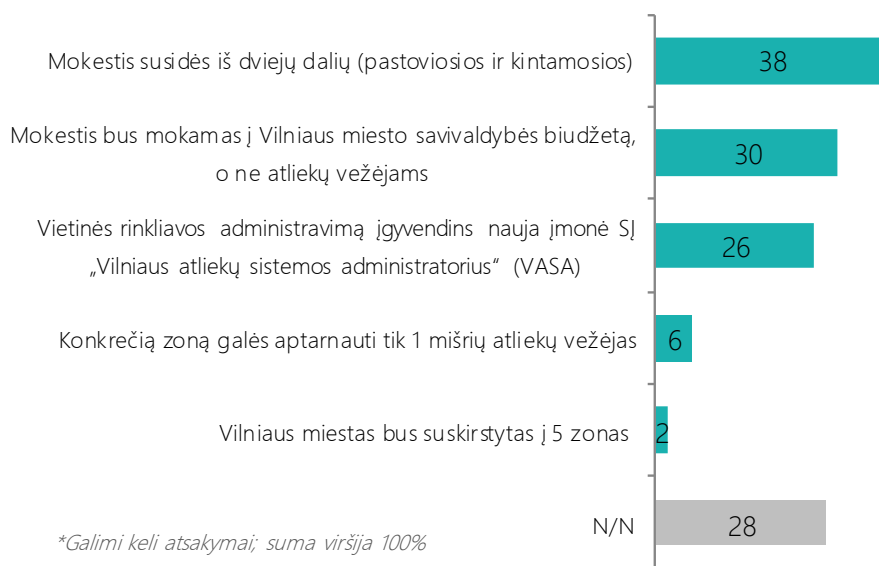
Dažniausiai nerimą keliantis aspektas, kalbant apie įvedamą vietinę rinkliavą, yra mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą pabrangimas (64 proc.). Dešimtadalis (10 proc.) respondentų nuogąstauja, kad suprastės komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo kokybė. 9 proc. nerimauja, kad tvarka bus sudėtinga ir sunkiai perprantama. 17 proc. respondentų niekas nekelia nerimo (2.21 pav.).

2.21 pav. Kas Jums kelia didžiausią nerimą, kalbant apie įvedamą vietinę rinkliavą? (proc., N=100, atsakinėja žinantys apie naują įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą)

NAUJOS ĮVEDAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS IR DABARTINĖS SISTEMOS SKIRTUMAI

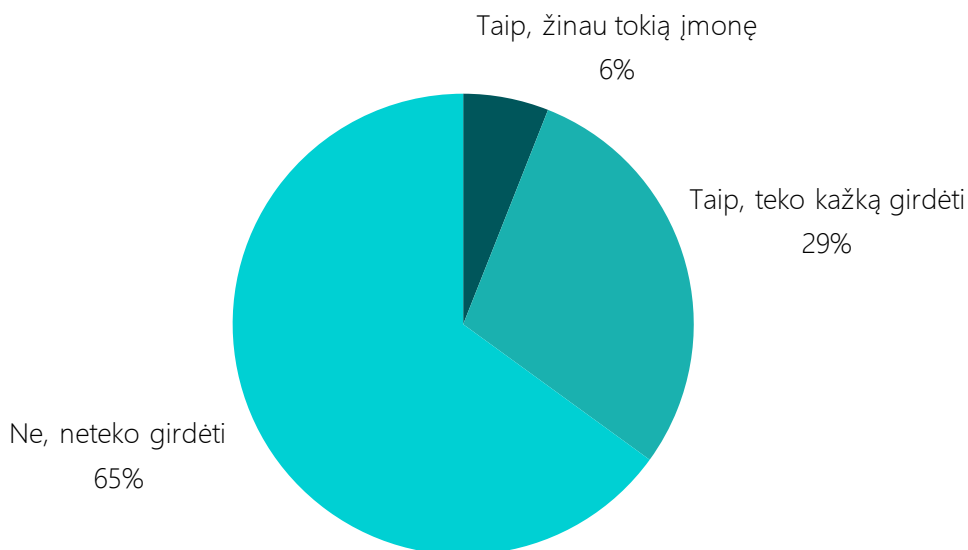
38 proc. žinančių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą mano, kad nauja komunalinių atliekų tvarkymo sistema nuo dabartinės skirsis tuo, kad mokestis susidės iš dviejų dalių (pastoviosios ir kintamosios). 30 proc. laikosi nuomonės, kad mokestis bus mokamas į Vilniaus m. savivaldybės biudžetą, o ne atliekų vežėjams. Ketvirtadalis (26 proc.) respondentų mano, kad vietinės rinkliavos administravimą įgyvendins nauja įmonė SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ („VASA“) (26 proc.). 6 proc. teigia, kad konkrečią zoną galės aptarnauti tik 1 mišrių atliekų vežėjas. 2 proc. mano, kad Vilniaus miestas bus suskirstytas į 5 zonas. 28 proc. respondentų nuomonės šiuo klausimu neišreiškė (2.22 pav.).

2.22. pav. Kaip manote, kuo skirsis nauja komunalinių atliekų tvarkymo sistema nuo prieš tai buvusios? (proc., N=100, atsakinėja žinantys apie naująją įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą)

SAVIVALDYBĖS ĮMONĖS VILNIAUS ATLIEKŲ SISTEMOS ADMINISTRATORIUS („VASA“) ŽINOMUMAS

Savivaldybės įmonės „VASA“ žinomumas siekia 35 proc.: 6 proc. tyrimo dalyvių žino šią įmonę, 29 proc. teko kažką girdėti. Dauguma (65 proc.) apklaustųjų apie Savivaldybės įmonę „VASA“ nėra nieko girdėję (2.23 pav.).

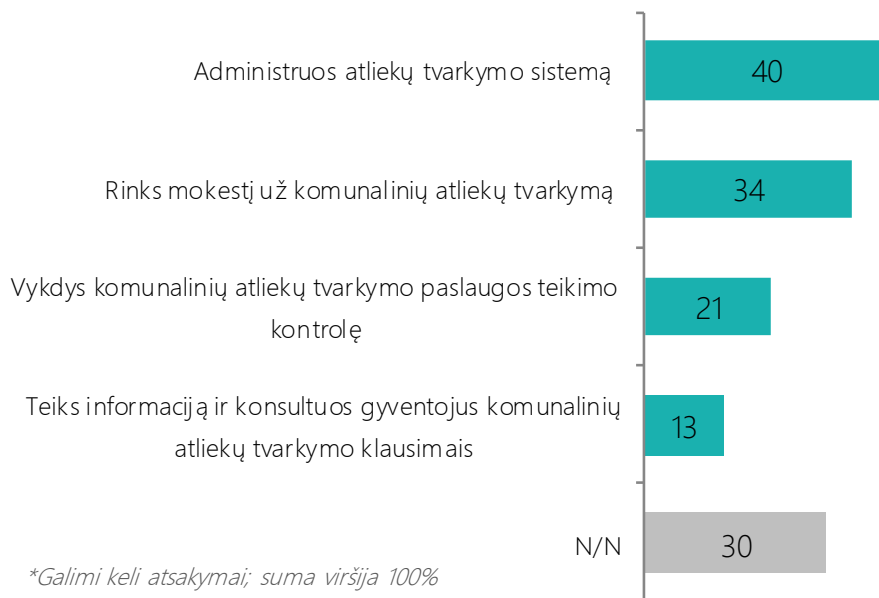

2.23. pav. Ar Jums teko girdėti apie Savivaldybės įmonę „VASA“? (proc.; N=1011)

NUOMONĖ DĖL „VASA“ ATLIEKAMŲ FUNKCIJŲ

40 proc. Vilniaus m. gyventojų mano, kad naujai įsteigta savivaldybės įmonė „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ administruos atliekų tvarkymo sistemą. 34 proc. įsitikinę, kad „VASA“ rinks mokestį už komunalinių atliekų tvarkymą. 21 proc. apklaustųjų nuomone, „VASA“ vykdys komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo kontrolę. 13 proc. mano, kad teiks informaciją ir konsultuos gyventojus komunalinių atliekų tvarkymo klausimais. 30 proc. nuomonės šiuo klausimu neišreiškė (2.24 pav.).

Vyriausi (56 m. ir daugiau) apklaustieji ir žemiausio išsimokslinimo atstovai dažniau mano, kad „VASA“ rinks mokestį už komunalinių atliekų tvarkymą.

2.24. pav. Kaip manote, kokias funkcijas atliks naujai įsteigta savivaldybės įmonė „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“? (proc.; N=1011)

IV. APIBENDRINIMAI

- Absoliuti dauguma (91 proc.) respondentų gyvena daugiabutyje gyvenamajame name: 56 proc. gyvena name be įrengtos šachtinės komunalinių atliekų šalinimo sistemos, 35 proc. – su įrengta šachtine komunalinių atliekų šalinimo sistema. 8 proc. gyvena individualiame name. 1 proc. – name sodų bendrijoje.
- 41 proc. apklaustųjų dabartinę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Vilniaus m. savivaldybėje vertina teigiamai: 2 proc. vertina labai gerai, 39 proc. – gerai. Beveik pusė (47 proc.) respondentų vertina vidutiniškai. 12 proc. išreiškė neigiamą vertinimą: 11 proc. vertina blogai, 1 proc. – labai blogai.
- Beveik trečdalis (31 proc.) tyrimo dalyvių žino, koks atliekų tvarkytojas šiuo metu veža jų namo mišrias komunalines atliekas: 8 proc. tvirtai žino, 23 proc. mano, kad žino.
- 45 proc. respondentų kyla klausimų ar neaiškumų dėl komunalinių atliekų tvarkymo: 5 proc. dažnai kyla klausimų, 14 proc. – kartais, 26 proc. – retai.
- Pusė (49 proc.) apklaustųjų, kilus su komunalinių atliekų tvarkymu susijusiems klausimams ar problemoms, kreiptųsi į savo daugiabučio namo administratorių, bendrijos atstovą. 26 proc. kreiptųsi į seniūniją. 12 proc. – į atliekų tvarkytoją.
- Dažniausi informacijos apie atliekų tvarkymą paieškos šaltiniai yra internetas (62 proc.) ir namo administratorius, bendrijos atstovas (49 proc.). 15 proc. klausia informacijos savo pažįstamų, draugų.
- Dažniausiai klausimų kyla dėl stambių daiktų (senų baldų, santechnikos ir kt.) (37 proc.). Penktadaliui (21 proc.) iškyla klausimų dėl pavojingų atliekų. 16 proc. – dėl statybinių atliekų.
- Atliekų rūšis, apie kurią dažniausiai daugiausiai gaunama informacijos, yra užstatinė gėrimų pakuotė (34 proc.). Antroje vietoje – baterijos ir akumuliatoriai bei elektros, elektronikos prietaisai (27 proc.). Trečioje – pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (25 proc.). 18 proc. daugiausiai gauna informacijos apie mišrias (buitines) atliekas.
- Didžioji dalis (67 proc.) respondentų, iškilus su komunalinių atliekų tvarkymu susijusiems klausimams, dažniausiai skambina / skambintų telefonu į savivaldybę, atliekų tvarkytojui. 17 proc. siunčia / siųstų užklausas el. paštu savivaldybei, atliekų tvarkytojui. 8 proc. kreipiasi / kreiptųsi į žurnalistus.

- Trečdalis (34 proc.) tyrimo dalyvių komunalinių atliekų tvarkymo srityje susiduria su netvarkingais konteneriais / jų aikštelėmis (nešvarūs, perpildyti). 23 proc. teigia, kad mišrių atliekų išvežimo mokestis yra per brangus. 15 proc. susiduria su kitų gyventojų neatsakingumu netinkamai atsikratant atliekomis. 14 proc. respondentų, kaip problemą, įvardija aplink kontenerius pasitaikančius asocialius asmenis.
- Ketvirtadalis (26 proc.) apklaustųjų kaip teigiamą pokytį atliekų tvarkymo srityje įvardija daugėjančius mišrius ir rūšiavimui skirtus kontenerius, jų aikšteles. 17 proc. pastebi, kad vyksta daugiau įvairių socialinių – aplinkosauginių akcijų. 14 proc. teigia, kad gerėja atliekų išvežimo kokybė. 13 proc. – modernėja atliekų surinkimo ir tvarkymo procesai.
- 44 proc. respondentų mano, kad efektyviausia priemonė, kuri padėtų spręsti su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias problemas, yra didesnis dėmesio skyrimas gyventojų informavimui apie atliekų tvarkymą. 42 proc. įsitikinę, kad padėtų griežtesnė atliekų tvarkytojų kontrolė. 33 proc. – modernesnės atliekų surinkimo aikštelės.
- Dažniausiai labiausiai priimtina informacijos kanalu apie komunalinių atliekų tvarkymo pokyčius laikomas el. paštas (38 proc.). 18 proc. respondentų labiausiai priimtina informacijos pateikimas žiniasklaidoje (spaudoje, radijuje). 15 proc. – informacijos pateikimas savivaldybės ar atliekų tvarkytojų internetinėse svetainėse.
- Dauguma (67 proc.) Vilniaus m. gyventojų už komunalines suteiktas paslaugas atsiskaito naudodamiesi bankiniu pavedimu (internetu). 16 proc. – naudodamiesi popierine sąskaita prekybos vietose ar mokesčius surenkančiuose skyriuose.
- Didžioji dalis (69 proc.) respondentų įsitikinę, kad šiuo metu mokamas komunalinių atliekų tvarkymo mokestis yra nepagrįstai didelis. 18 proc. apklaustųjų mokestį vertina kaip adekvatų suteikiamai paslaugai. 0,2 proc. (2 respondentai) mano, kad mokestis yra per mažas.
- Daugumai (83 proc.) tyrimo dalyvių atsiskaityti už komunalinių atliekų tvarkymą patogiausia būtų kas mėnesį. 9 proc. – kas ketvirtį. 3 proc. – kartą per metus.
- Dešimtadalis (10 proc.) respondentų yra girdėję apie nuo š. m. gegužės 1 d. Vilniaus miesto savivaldybėje įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą, kuri pakeis lyg šiol buvusią tarifinę: 1 proc. žino apie naują tvarką, 9 proc. teko šį tą girdėti. 79 proc. nieko apie tai nežino, tačiau tokia informacija juos domintų. 11 proc. nieko apie tai nežino ir jiems neįdomu.
- 6 proc. žinančių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą mano, kad nauja vietinė rinkliava bus efektyvesnė. 39 proc. apklaustųjų nuomone, niekas iš esmės nesikeis. 3 proc. mano, kad rinkliava bus mažiau efektyvi. 18 proc. nuomone, efektyvumas stipriai blogės.

- 45 proc. žinančių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą teko bent kažką girdėti, koku principu vadovaujantis bus skaičiuojamas naujas rinkliavos dydis: 3 proc. tiksliai žino, 42 proc. teko kažką girdėti, bet tiksliai nežino. Likę 55 proc. nežino, koku principu bus skaičiuojamas rinkliavos dydis, bet pripažįsta, kad jiems tai įdomu.
- Dažniausiai manoma, kad vietinės rinkliavos surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų administruos Savivaldybės įsteigta nauja įmonė („Vilniaus atliekų sistemos administratorius“) (40 proc.). 23 proc. žinančių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą mano, kad administravimo funkciją atliks atliekų tvarkytojai (-as). 18 proc. – savivaldybė.
- Dažniausiai nerimą keliantis aspektas, kalbant apie įvedamą vietinę rinkliavą, yra mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą pabrangimas (64 proc.). Dešimtadalis (10 proc.) respondentų nuogąstauja, kad suprastės komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo kokybė. 9 proc. nerimauja, kad tvarka bus sudėtinga ir sunkiai perprantama.
- 38 proc. žinančių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą mano, kad nauja komunalinių atliekų tvarkymo sistema nuo dabartinės skirsis tuo, kad mokestis susidės iš dviejų dalių (pastoviosios ir kintamosios). 30 proc. laikosi nuomonės, kad mokestis bus mokamas į Vilniaus m. savivaldybės biudžetą, o ne atliekų vežėjams. Ketvirtadalis (26 proc.) respondentų mano, kad vietinės rinkliavos administravimą įgyvendins nauja įmonė SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ („VASA“) (26 proc.).
- Savivaldybės įmonės „VASA“ žinomumas siekia 35 proc.: 6 proc. tyrimo dalyvių žino šią įmonę, 29 proc. teko kažką girdėti.
- 40 proc. Vilniaus m. gyventojų mano, kad naujai įsteigta savivaldybės įmonė „Vilniaus atliekų sistemos administratorius“ administruos atliekų tvarkymo sistemą. 34 proc. įsitikinę, kad „VASA“ rinks mokestį už komunalinių atliekų tvarkymą. 21 proc. apklaustųjų nuomone, „VASA“ vykdys komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo kontrolę.

V. IŠVADOS

- 9 iš 10 Vilniaus miesto gyventojų dabartinę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Vilniaus m. savivaldybėje vertina gerai arba vidutiniškai. Nepaisant to, beveik pusei apklaustųjų bent retkarčiais kyla klausimų ar neaiškumų dėl komunalinių atliekų tvarkymo. Dažniausiai kylantys klausimai susiję su stambiais daiktais, pavojingomis, statybinėmis atliekomis.
- Pagrindiniai informacijos apie atliekų tvarkymą paieškos šaltiniai yra daugiabučio namo administratorius, bendrijos atstovas, taip pat dažnai informacijos ieškoma internete. Daugiabučio namo administratoriui ar bendrijos atstovui gyventojų teikiamą didelę svarbą rodo ir tai, kad pusė vilniečių, iškilus su komunalinių atliekų tvarkymu susijusiems klausimams ar problemoms, kreiptųsi būtent į savo daugiabučio namo administratorių ar bendrijos atstovą.
- Nors dažniausiai pastebėtas teigiamas pokytis atliekų tvarkymo srityje yra didėjantis mišrių ir rūšiavimui skirtų konteinerių, jų aikštelių skaičius, pagrindine problema šioje srityje išlieka perpildyti, nešvarūs, netvarkingi konteineriai / jų aikštelės. Dažniausiai matomos priemonės, norint efektyviai spręsti su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias problemas, yra didesnis dėmesio skyrimas gyventojų informavimui apie atliekų tvarkymą, griežtesnė atliekų tvarkytojų kontrolė ir modernesnės atliekų surinkimo aikštelės.
- Nuo š. m. gegužės 1 d. Vilniaus miesto savivaldybėje įsigaliosiančios vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą žinomumas yra nedidelis – apie ją žino tik 1 iš 10 Vilniaus miesto gyventojų. Kita vertus, likę nežinantys norėtų būti informuoti apie artėjančius pokyčius.
- Žinančių / girdėjusių apie įsigaliosiančią vietinę rinkliavą turimos žinios yra gana ribotos. Apie Savivaldybės įsteigtą naują įmonę („Vilniaus atliekų sistemos administratorius“), kaip apie būsimą vietinės rinkliavos surinkimo administratorių žino 40 proc. girdėjusių apie vietinės rinkliavos įvedimą. Dažniausiai nerimaujama, kad pabrangs mokestis už komunalinių atliekų tvarkymą.